

OTOP/2024/164

Warszawa, 12 sierpnia 2024 roku

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
ul. Odrowąża 24
05-270 Marki

Sz. P. Andrzej Domański
Minister Finansów

Sz. P. Jan Grabiec
Minister członek Rady Ministrów,
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Sz. P. Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska

Sz. P. Dariusz Klimczak
Minister Infrastruktury

Sz. P. Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Dotyczy: finansowania procesu planowania i wdrażania Rozporządzenia o odbudowie zasobów przyrodniczych (NRL)

Szanowni Państwo,

w połowie sierpnia br. wchodzi w życie Rozporządzenie (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady 2024/1991 w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Nature Restoration Law), które stawia przed Polską ogromne szanse, w tym na wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego, zapobieganie suszy i powodziom, zmniejszanie skutków fal upałów i wiele innych. Szacuje się, że inwestycje w zasoby przyrodnicze przynoszą korzyści od 8 do nawet 38 razy większe niż poniesione koszty, a dla Polski

szacunki mówią o średnio 11-krotnie większych korzyściach [1]. Aby te szanse w pełni wykorzystać, potrzebne jest zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych, zarówno na przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych, jak i na działania realizujące cele Rozporządzenia.

Wejście w życie Rozporządzenia zbiega się w czasie z przeglądem śródkresowym funduszy europejskich aktualnej perspektywy finansowej (2021-2027) i początkiem dyskusji na temat kolejnej. Wykorzystanie tych okoliczności może istotnie wesprzeć proces planowania i wdrażania Rozporządzenia i ułatwić wywiązywanie się ze zobowiązań nałożonych w tym zakresie na Polskę.

Środki na realizację celów Rozporządzenia są już dostępne w bieżącej perspektywie finansowej 2021-2027. Zarówno w programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FENIKS), jak i w 16 regionalnych programach operacyjnych, przewidziane są środki na ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej i ekosystemów, błękitno-zieloną infrastrukturę czy odbetonowanie miast i rozwój zieleni miejskiej. W ramach samego tylko FENIKSa kwota, którą można wesprzeć tego typu działania, to potencjalnie nawet 2 mld euro. Mamy bowiem do dyspozycji środki kierowane bezpośrednio na ochronę bioróżnorodności, ale i te na adaptację do zmian klimatu, które z powodzeniem mogą wspierać odbudowę ekosystemów miejskich, ekosystemów rzecznych, odbudowę terenów podmokłych. Apelujemy o wykorzystanie przeglądu śródkresowego i wprowadzenie zmian do programów operacyjnych, tak aby dostępne fundusze europejskie skoncentrować na osiągnięciu celów Rozporządzenia, w tym zaczynając od zabezpieczenia środków na tworzenie Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych.

Niezwykle ważne w naszej opinii jest, aby w przyszłej wieloletniej perspektywie finansowej UE po roku 2027 (Multiannual Financial Framework po 2027, MFF po 2027 r.) zabezpieczyć fundusze europejskie na pełne wdrożenie działań zapisanych w krajowych planach. Najlepszym rozwiązaniem będzie stworzenie na ten cel dedykowanego funduszu z dodatkowymi środkami uzupełniającymi środki przeznaczane na ochronę i odbudowę przyrody przez rządy, samorządy lub instytucje publiczne. Jesteśmy przekonani, że ten temat mógłby i powinien być ważnym punktem agendy zbliżającej się polskiej prezydencji w UE. Apelujemy więc także o podjęcie starań mających na celu stworzenie takiego funduszu w ramach MFF po 2027 r.

Mając na uwadze szanse, jakie stwarza Rozporządzenie, organizacje, które reprezentujemy wyrażają gotowość zarówno udziału w tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych, jak i w pracy nad adaptacją założeń wydatkowania funduszy UE do obecnych wymogów odbudowy przyrody, mającej na celu maksymalizację efektów jego wdrażania.

Będziemy wdzięczni za informację, czy popierają Państwo nasze powyższe apele związane z zabezpieczeniem finansowania na odbudowę zasobów przyrodniczych w ramach MFF.

Osoba do kontaktów: Dariusz Gatkowski, Doradca Zarządu ds. różnorodności biologicznej (dgatkowski@wwf.pl, tel. 785 851 401).

Z wyrazami szacunku,

Dyrektorka OTOP
Izabela Gadi

W imieniu:

Centrum Ochrony Mokradł
Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze
Fundacja Dzika Polska
Fundacja Greenmind
Fundacja WWF Polska
Klub Przyrodników
Lasy i Obywatele
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
Polska Zielona Sieć
Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”
Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

[1] Commission Staff Working Document. SWD(2022) 167 final. Impact assessment accompanying the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on nature restoration. Bruksela, 2022